

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. IV. Regula Haunoldiana illustratur exemplis quoad primam partem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

cepitur sub mortali ob mysterium, & significationem, ita jejunium naturale est præceptum, ut significetur Christum esse primum nostrum cibum, idcirco est materia gravis. Secundò, ex eodem jure Ecclesiæ negatur parvas materiae in ætate requisita ad matrimonium, proinde in femina debent esse completi anni duodecim, in viro anni quatuordecim contra Sanch. lib. 7. de Matr. D. 104. num. 2. volentem in utroque sufficere, si dies ultima sit inchoata anni impubertatis; Minus subsistit opinio asserentium sufficere, si tres, aut decem dies deficiant: amplius exorbitat Rebellus de Just. lib. 3. quest. 16. S. 2. num. 16. asserens ætatem ad matrimonium requisitam non peti mathematicè, sed moraliter completam, ut si sponsi ab ea distent uno, alterove mense, *parum enim distans nihil distare videtur.*

Ratio nostra est, quod ætas à Jure taxata consistat in indivisibili: eadem ratio stat pro ætate præscripta ad Professionem, susceptionem ordinum,

Amplia annum Novitiatus contra quosdam apud Dian. p. 5. tract. 5. Resol. 10. tradentes valere professionem manè factam die, in qua à prandijs expletur Novitiatus, quibus ipse *parte tertia tract. 2. Resol. 57.* contradicit, Quare regula illa, *quod parùm distat &c.* non habet locum in taxatis à Jure.

Limita de ætate pro matrimonio taxata, nisi constet, quòd malitia suppleat ætatem, similem limitationem concedo in septennio præscripto pro valore sponsalium, videlicet probabilius ea valere contracta ab ijs, in quibus clare patet ante septennium usus rationis pertrahita in tract. Canonist. de Matr. n. 20.

§. IV.

Regula Haunoldiana illustratur exemplis quoad primam partem.

718. **R**egula data *nn. 717.* habet tres partes: prior tangit peccata in DEUM, posterior peccata generi humano perniciofa. Tertia peccata reliqua neutrum horum continentia. Ex prima parte.

Infero primo peccata contra virtutes Theologicas non recipere parvitatem materiae, puta hæresim, desperationem,

odium DEI. Ratio, quia si aliquis articulus fidei sufficienter propositus negari posset absque noxa lethali, DEUS non esset summè verax in dicendo: si quis posset desperare, id est, nolle positivè beatitudinem, aut media ad hanc necessaria propter malitiam apprehensæ impossibilitatis, aut arduitatis in consequenda beatitudine, DEUS non esset potens auxilia

xiliari ad peccatorem erigendum ad veniam &c. si posset levissimè odio haberi, non foret summè bonus.

Infero secundò, non compati materiæ modicitatem contra virtutem Religionis peccata directè injuriosa divinis perfectionibus, talis est blasphemia formalis, perjurium assertorium. Ratio est, quia si posset sine culpa gravi DEUS formaliter blasphemari, non esset summè perfectus, blasphemiam enim malitia est sita in contumelia DEI prolata animo illum directè, inhonorandi debitam illi perfectionem tollendo, aut indebitam affingendo, atqui si vel minimum tollas DEO, aut addas, non est summè perfectus.

Dixi *formaliter*, quia verba blasphemia prolata non ex animo significandi id, quod sonant, sunt venialia secluso scandalo, Sporer *nu. 16. Vers. In Blasphemia formali*, ubi citat Lorcam stantem pro mortali blasphemiam etiam joco prolatam, quia inquit, est jocus illicitus in quibus involvitur DEI injuria.

De assertorio perjurio probatur quod rem etiam levissimam scienter falso jurare animo invocandi DEUM in testem illius tanquàm veræ faciat injuriam infinitæ ejus veritati impotenti mentiri in minimo.

719. Quod gravissimi Theologi cum Less. Valent. apud Dian. *p. 5. tr. 5. Resolut. 7.* extendunt ad juramentum promissorium, ut si pater seriò juret se castigaturum filium reum, & sine causâ intermitat, aut si promissisti jurejurando te accessurum convivium Petri, & non impeditus emanet, probabilius tamen defendit oppositum Sanch. *lib. 3. Decal. c. 4. num. 13.* Laym. *lib. 4. c. 14. n. 6.*

disparitatem dant, quod in assertorio materiali objectum divini testimonij, dum est verum, sit veritas, falsitas verò, dum est falsum, illam enim pejerans intendit confirmari divino testimonio, quod repugnat DEI veracitati, in promissorio autem non invocatur DEUS in testem veritatis, aut falsitatis rei promissæ, sed objectum ejus materiale est præsens obligatio jurantis ad rem promissam implendam, unde est quasi sponsor obligationis adimplendi promissum, sed hæc obligatio non consistit in indivisibili, sed est major, vel minor juxta gravitatem, aut levitatem materiæ promissæ, ergo etiam violatio talis juramenti est majoris, vel minoris culpæ, supponitur enim dum promissorie jurat, quod adsit animus implendi, & ideo testificatio hujus non testificatur falsum: si animus implendi abesset, indubitate est æque mortale, ac falsum jurare assertivè.

720. Infero tertio excludi exiguitatem materiæ contra Religionem in magicis superstitionibus, divinationibus, & vanis observantiis, sive fiant cum pacto expresso uti est certum apud omnes, sive cum pacto implicite inito cum Dæmone, id est, cum tacita hujus invocatione, ut quando quis sciens esse mediâ vana, seu impertinentia ad causandum effectum, aut ad comparandam occultorum, vel futurorum notitiam, illa adhibet, sciens enim vanitatem mediæ, dum seriò invocatur, aut utitur talibus medijs, convincitur invocare aliquam virtutem homine superiorem: non DEUM utpote hæc prohibentem, non Angelum bonum nihil potentem nolente DEO, ergo Dæmonem talia, aut iustitientem, aut libenter se jis immiscentem ad sibi arrogandum

dum cultum quasi divinum in injuriam divinæ Majestatis, unde protestatio facta ab ejusmodi usurpantibus, quod nolint uti ope Dæmonis, est frustranea, quia factum ipsum contrariatur protestationi.

Dixi *sciens vanitatem*, & *serio invocat*, quia tacita invocatio, dum fit ex joco, aut ex simplicitate excusatur à mortali *per n. 628. & seq.* ut si quis ex sola curiositate ex metu solum vano in agendis, aut cavendis absque fide firma quandoque observet vana signa aut omnia e. g. ex sternutatione auris tinnitu, corvicanu, Sporer *num. 22. ex Laym. lib. 4. tr. 10. c. 3. n. 10.* Dixi *quandoque*, quia

ordinariè ex his negotia sua gubernans, incurrit mortalem culpam, ita Soarez *to. 1. de Relig. lib. 2. de Superstit. c. 13. num. 25.*

Infero quartò in Simonia non reperiri levitatem culpæ, Simonia nunquam est formalis, aut virtualis rei spiritualis pro temporali venditio, aut emptio, res autem spiritualis etiam modicissima praponderat omni pretio temporali, continet contemptum rei spiritualis redundantem in DEUM,

Illationi est locus etiam in irritatione Sacramentorum, fractione sigilli Sacramentalis.

§. V.

Pars secunda Regulæ Haunoldi declaratur in delectatione venerea.

721. **E**Xtra matrimonium non dari parvitatem materiæ in venerea directè voluntaria delectatione est communissima, ac à plerisque Theologis recepta sententia apud Cardenas *crisis Theologica D. 45. cum Less. Lib. 4. de just. c. 3. num. 119.* Sanch. *Lib. 5. Moral. c. 5.* Laym. *Lib. 4. tr. 5. c. 8. num. 2.* contra Caramuel. *in Regul. S. Bened. D. 69. & 70.* contendentem pro materiæ parvitate, ut si solum leviter, tenuiter, & remotè sit pollutio inchoata, secus si graviter, & proximè. Nomine autem venereæ delectationis

intelligitur externa carnalis ex copula, aut pollutione, aut ex motu seminis, id est, commotione spirituum genitalium, orta, quæque tentitur in partibus generationis inservientibus. Ratio, quia eà semel admisâ in genere moris gravissimum dispendium immineret naturæ humanæ, cum enim sit exigua averfio à culpa levi, ex altera vero parte sit summa propensio in carnales delectationes, homines facillimè persuasi sibi blandirentur, hanc, illamve veneream delectationem esse modicam: unde eam procurarent, cum grandi damno spirituum generatio-